

Διημερίδα Επαγγελματικής Επιμόρφωσης:

**“Φροντίδα και νοσηλεία στόματος στην
τρίτη ηλικία και στην άνοια”**

11 - 13 Μαΐου 2012

**Αμφιθέατρο Ι, Κέντρο Διάδοσης
Ερευνητικών Αποτελεσμάτων ΑΠΘ,
3ης Σεπτεμβρίου, Πανεπιστημιούπολη,
Θεσσαλονίκη**

*Δίνεται πιστοποιητικό παρακολούθησης με 11 μόρια συνεχιζόμενης
ιατρικής εκπαίδευσης αμοιβαία αναγνωρισμένα από την U.E.M.S. -
E.A.C.C.M.E. και τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο*

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Αγαπητοί συνάδελφοι και συνεργάτες,

Με ιδιαίτερη χαρά σας προσκαλούμε στην επιστημονική διημερίδα με τίτλο: **“Φροντίδα και νοσηλεία στόματος στην τρίτη ηλικία και την άνοια”** που θα πραγματοποιηθεί στις 11-13 Μαΐου 2012, στο Αμφιθέατρο I, στο Κέντρο Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων ΑΠΘ, που βρίσκεται στην οδό 3ης Σεπτεμβρίου, Πανεπιστημιούπολη, Θεσσαλονίκη

Η διημερίδα φιλοδοξεί να αποτελέσει σημείο αποτύπωσης των εξελίξεων στο πεδίο της άνοιας ειδικά σε ότι αφορά οδοντιατρικά και γενικότερα ζητήματα υγείας, να φέρει σε επαφή επιστήμονες, οδοντιάτρους, ιατρούς, νοσηλευτές, λογοθεραπευτές, διατροφολόγους, κ.α. και να επιτρέψει την ανταλλαγή εμπειριών με στόχο πάντα την ενημέρωση των επαγγελματιών υγείας και όλων των ενδιαφερομένων για το σοβαρό ιατρικό και κοινωνικό πρόβλημα της άνοιας.

Η ενεργός συμμετοχή σας αποτελεί για εμάς απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της διημερίδας.

Με εκτίμηση,
Η Πρόεδρος
Μ. Τσολάκη

Υπό την αιγίδα:

- ✓ Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- ✓ Δήμος Θεσσαλονίκης
- ✓ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- ✓ Ιατρική Σχολή Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- ✓ Οδοντιατρική Σχολή Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- ✓ Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών
- ✓ Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11/5/2012

17.00 - 19.00 ΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ

Πρόεδρος: Τσολάκη Μαγδαληνή

1. **Άνοια: μια κοινωνική και ιατρική πρόκληση.**
Εισηγήτρια: Τσολάκη Μαγδαληνή
2. **Οδοντιατρική κατάσταση ασθενών με άνοια – ερευνητικά δεδομένα.**
Εισηγήτρια: Γκαβοπούλου Ευγενία
3. **Η αντίληψη του πόνου στο φυσιολογικό γήρας και στην άνοια.**
Εισηγήτρια: Τσατάλη Μαριάννα
4. **Οδοντιατρική φροντίδα σε ασθενείς με ήπια διανοητική διαταραχή και νόσο Alzheimer.**
Εισηγήτριες: Μαστρογεωργοπούλου Χριστίνα,
Αναστασιάδου Βασιλική

19.30-20.30 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Χαιρετισμός – Καλωσόρισμα

Καθηγήτρια Α.Π.Θ, Πρόεδρος Παν. Ομοσπ. Ν. Alzheimer

κα Μαγδαληνή Τσολάκη

Οδοντίατρος, Πρ. Παν. Ινστ. Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων

κα Ευγενία Γκαβοπούλου

Χαιρετισμός

Οδοντίατρος, Πρ. Οδοντιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

κος Αθανάσιος Α. Δεβλιώτης

**Καθηγητής, Διευθυντής Εργαστηρίου Στοματικής και Γναθο-
προσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ.**

κος Κωνσταντίνος Αντωνιάδης

Η σημασία της φροντίδας του στόματος

ΣΑΒΒΑΤΟ 12/5/2012

10.00 - 11.30 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΗ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ
Πρόεδρος: Τοπίτσογλου Βασιλική

1. Κοινωνική οδοντιατρική περίθαλψη των ηλικιωμένων ασθενών στη σύγχρονη Ελλάδα.
Εισηγήτρια: Τσοκανάρη Ιωάννα
2. Ολιστική προσέγγιση του οδοντιατρικού ασθενή με άνοια στα πλαίσια της ομάδας κατ' οίκον φροντίδας της Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών διαταραχών.
Εισηγήτρια: Γκαβοπούλου Ευγενία
3. Η αναγκαιότητα της φροντίδας των δοντιών στα άτομα που πάσχουν από άνοια σύμφωνα με τη θεραπεία Gestalt.
Εισηγήτρια: Σιαμπάνη Κατερίνα

11.30 - 12.00 Διάλειμμα – Καφές

12.00 - 14.00 ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
Πρόεδρος: Πέτρου Αμερικάνου Χρυσάνθη

1. Ξηροστομία στους ηλικιωμένους ασθενείς.
Εισηγήτρια: Πέτρου Αμερικάνου Χρυσάνθη
2. Φλεγμονή κεφαλής και τραχήλου: ο ρόλος της στην εξέλιξη της νόσου Alzheimer.
*Εισηγητές: Ντήτριχ Εύα-Μαρία,
Βαχτσεβάνος Κωνσταντίνος,
Αντωνιάδης Κωνσταντίνος*
3. Καρκίνος του στόματος στην τρίτη ηλικία.
*Εισηγητές: Βολιώτη Αρετή,
Βαχτσεβάνος Κωνσταντίνος,
Αντωνιάδης Κωνσταντίνος*
4. Καρδιολογικά ζητήματα στην τρίτη ηλικία με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον οδοντίατρο.
Εισηγητής: Ραΐδης Χρήστος

5. Η γενική αναισθησία στην τρίτη ηλικία και στον ασθενή με άνοια.

Εισηγητής: Πέτσας Δήμος

14.00 - 15.00 Ελαφρύ Γεύμα

17.00 - 19.00 ΓΗΡΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ: ΠΡΟΛΗΨΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

Πρόεδρος: Αναστασιάδου Βασιλική

1. Οδοντιατρική φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων. Ανάγκη και προσδοκίες.

Εισηγήτρια: Αναστασιάδου Βασιλική

2. Στοματική χειρουργική και εμφυτεύματα στην τρίτη ηλικία. Ενδείξεις, δυνατότητες και περιορισμοί.

Εισηγητής: Δαλαμπίρας Στέλιος

3. Ενδοδοντική θεραπεία στην τρίτη ηλικία.

Εισηγητής: Κόκκας Ανδρέας

4. Υποσιαλία και τρίτη ηλικία - Αντιμετώπιση των συμπτωμάτων.

Εισηγήτρια: Τοπίτσογλου Βασιλική

ΚΥΡΙΑΚΗ 13/5/2012

10.00 - 11.30 ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΑΝΟΙΑ

Πρόεδρος: Ραΐδου Ζωή

1. Ο φόβος του οδοντιάτρου στον ηλικιωμένο ασθενή και στον ασθενή με άνοια.

Εισηγήτρια: Ελευθερίου Μαρίνα

2. Κλίμακες εκτίμησης του πόνου στον οδοντιατρικό ασθενή.

Εισηγήτρια: Τσατάλη Μαριάννα

3. Δυσκαταποσία στους ασθενείς με άνοια – Νευρολογική προσέγγιση.

Εισηγητής: Λυσίτσας Κωνσταντίνος

4. Ευρήματα από την κατάσταση και υγιεινή της στοματικής κοιλότητας των ασθενών που προσέρχονται στα εξωτερικά ιατρεία του Γ.Ν.Θ. Παπανικολάου, με ήπια νοητική διαταραχή και άνοια

Εισηγήτριες: Κοσμίδου Σταματία

Γρηγοριάδου Καλλιόπη

11.30-12.00 Διάλειμμα - Καφές

12.00 - 14.00 ΛΟΓΟΣ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΝΟΙΑ

Πρόεδρος: Γκαβοπούλου Ευγενία

1. Παρουσίαση πρωτοκόλλου κλινικής αξιολόγησης της κατάποσης.

Εισηγητής: Τσάλας Νικόλαος

2. Μεσογειακή διατροφή και ο ρόλος της στην πρόληψη της άνοιας.

Εισηγήτριες: Παρασχά Πολυξένη,

Παγανιά Ειρήνη

3. Διατροφή και άνοια - τροφές που βοηθούν τη μνήμη.

Εισηγήτρια: Κοντοπίδου Ειρήνη

4. Διαταραχές του λόγου και της σίτισης σε άτομα με άνοια και συναφείς νευρολογικές διαταραχές.

Εισηγήτρια: Ερκοτίδου Σοφία

**Διημερίδα Επαγγελματικής Επιμόρφωσης:
“Φροντίδα και νοσηλεία στόματος στην τρίτη ηλικία και στην
άνοια”**

Δελτίο Συμμετοχής

Να συμπληρωθεί και να αποσταλεί στη Γραμματεία του Συνεδρίου:
Π. Συνδίκια 13, 546 43, Θεσσαλονίκη - Τηλ: 2310 810411 - Fax: 2310 925802
Email: info@alzheimer-hellas.gr

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Όνομα..... Επίθετο .....

Επάγγελμα / Ειδικότητα .....

Ίδρυμα / Φορέας .....

Διεύθυνση.....

Τηλ ..... Fax .....

Email .....

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Γενική Είσοδος: 30,00 €

Φοιτητές: 20,00 €

ΠΛΗΡΩΜΗ

Με κατάθεση στον κάτωθι τραπεζικό λογαριασμό: (επισυνάπτεται το αποδεικτικό κατάθεσης)
ALPHA BANK - Αριθμός λογαριασμού (IBAN): GR63 0140 7050 7050 0200 2012 506
Δικαιούχος: Ινστιτούτο Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων

Ημερομηνία: _____

Υπογραφή: _____

ΤΙΤΛΟΙ ΠΡΟΕΔΡΩΝ - ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

Αναστασιάδου Βασιλική DDS, MSc, PhD

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Οδοντικής & Ανωτέρας Προσθετικής Α.Π.Θ.

Αντωνιάδης Κωνσταντίνος

Καθηγητής, Διευθυντής Εργαστηρίου Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Βαχτσεβάνος Κωνσταντίνος

Επίκουρος Καθηγητής Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ., Εργαστήριο Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Βολιώτη Αρετή

Οδοντίατρος, Φοιτήτρια Ιατρικής Α.Π.Θ, Εργαστήριο Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ

Γκαβοπούλου Ευγενία

Οδοντίατρος – Πρόεδρος Πανελλήνιου Ινστιτούτου Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων, Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών διαταραχών

Γρηγοριάδου Καλλιόπη

Νοσηλεύτρια - Προϊσταμένη Βρογχοσκοπικού Τμήματος Γ.Ν.Θ. Παπανικολάου

Δαλαμπίρας Στέλιος,

Αναπληρωτής Καθηγητής Στοματικής & Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής Α.Π.Θ.

Δεβλιώτης Αθανάσιος

Οδοντίατρος, Πρόεδρος Οδοντιατρικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Ελευθερίου Μαρίνα

Ψυχολόγος Α.Π.Θ., Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών διαταραχών

Ερκοτίδου Σοφία

Λογοθεραπεύτρια, Εθελόντρια Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών

Κόκκας Ανδρέας

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος, Διδάκτορας Οδοντιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Κοσμίδου Σταματία

Νοσηλεύτρια - Προϊσταμένη Εξωτερικών Ιατρείων Γ.Ν.Θ. Παπανικολάου

λάου

Κοντοπίδου Ειρήνη

Κλινικός διαιτολόγος, M.Sc.

Λυσίτσας Κωνσταντίνος

Νευρολόγος, Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών

Μαστρογεωργοπούλου Χριστίνα

Οδοντίατρος, Υποψήφια Διδάκτορας Οδοντιατρικής Σχολής, Α.Π.Θ

Ντήτριχ Εύα-Μαρία

Οδοντίατρος, Φοιτήτρια Ιατρικής Α.Π.Θ, Εργαστήριο Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Οδοντιατρική Σχολή Α.Π.Θ

Παγανιά Ειρήνη

Αναπλ. Προϊσταμένη Νοσηλεύτρια Α Νευρολογικής Κλινικής Α.Χ.Ε.Π.Α

Παρασχά Πολυξένη

Προϊσταμένη νοσηλεύτρια Α Νευρολογικής Κλινικής Α.Χ.Ε.Π.Α

Πέτρου Αμερικάνου Χρυσάνθη

Συντονίστρια Διευθύντρια Οδοντιατρικού Τμήματος Γ.Ν.Θ. «Άγιος Πάυλος»

Πέτσας Δήμος

Ιατρός, Ειδικευόμενος Αναισθησιολογίας, Γ.Ν.Θ. Ιπποκράτειο

Ραϊδης Χρήστος

Α. Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ. Καρδιολογίας - Διευθυντής Καρδιολογικού τμήματος Βιοκλινικής Θεσσαλονίκης

Ραϊδου Ζωή

Οδοντίατρος- Μέλος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών

Σιαμπάνη Κατερίνα

Msc Συμβουλευτικής Ψυχολογίας - Ψυχοθεραπεύτρια και Εκπαιδευτρια Gestalt.

Τοπίτσογλου Βασιλική

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Εργ. Προληπτικής Οδοντιατρικής, Περιοδοντολογίας και Βιολογίας Εμφυτευμάτων

Τσάλας Νικόλαος

Οδοντίατρος, Εθελοντής Ελληνικής Εταιρείας Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών

Τσατάλη Μαριάννα

Ψυχολόγος, MSc Αντιμετώπισης του Πόνου, Professional Diploma in Medical Psychology, Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών

Διαταραχών

Τσοκανάρη Ιωάννα

Κοινωνική Λειτουργός Δ.Π.Θ., Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και
Συγγενών Διαταραχών

Τσολάκη Μαγδαληνή

Νευρολόγος – ψυχίατρος, Καθηγήτρια Ιατρικής σχολής Α.Π.Θ.